

OVERBEKE, Herman van (Gent 6 februari 1895 – Gent 18 juni 1957).

Studeerde rechten aan de Gentse universiteit en werkte nadien als inspecteur bij het ministerie van middenstand. Van Overbeke liet zich vooral opmerken op toneelvlak, ook beroepsmatig als leraar aan het Koninklijk Conservatorium van Gent.

In 1917 verschenen Van Overbekes eerste, duidelijk katholiek geïnspireerde toneelwerken (*Eigen Vlucht* en *Apostolaat*). In de jaren 1920 stapte hij, zoals zijn modernistische (expressionistische) regies (onder andere van *Judas* van **Cyriel Verschaeve**) getuigen, mee in de Vlaamse toneelvernieuwing. Hij nam een gematigde positie in en zette zich af tegen de naar zijn gevoelen on-Vlaamse en onverantwoorde experimenten van **Johan de Meester**. Hij was een traditionalist met moderne opvattingen, die tot elke prijs wilde vasthouden aan een zuivere Vlaamse traditie en het accent wenste te leggen op het katholieke karakter. Van Overbekes bekommernis voor de katholieke Vlaamse toneelbeweging, die de theatervernieuwing ondersteunde, uitte zich in zijn betrokkenheid bij initiatieven die tot samenwerking tussen de katholieke amateur-toneelverenigingen moesten leiden: het Gentse Algemeen Verbond voor Katholiek Tooneel (1923) en het nationale **Algemeen Katholiek Vlaamsch Tooneelverbond** (1924).

Belangrijke inspiratiebron voor Van Overbeke was de middeleeuwse dramatische cultuur. Hij huldigde de onlosmakelijke band tussen lever, kunst en godsdienst en vond zich terug in de middeleeuwse opvatting van kunst in dienst van een hoger ideaal. In zijn theateropvattingen, die in de massa- en openluchtspelen die hij tussen 1930 en 1949 realiseerde (aanvankelijk te Gent, later ook elders) concrete vorm kregen, versmolt hij deze traditionele inspiratiebronnen met een uitgesproken vernieuwing van de toneelvormen. Hij bewerkte en registreerde onder meer de middeleeuwse teksten van Beatrijs en Elckerlyc. Als ontwerper van de 'groene' toneelruimte en als regisseur was Van Overbeke

betrokken bij het openluchttheater in het Gentse stadspark, dat tussen 1940 en 1942 werd bespeeld door het gezelschap van de Nederlandse Schouwburg. Ook in zijn inzet voor een nieuwe bloei van het amateurtoneel, de 'moderne Rederijkerij', en voor het tornooi van het Landjuweel bleek de hem zo eigen vermenging van traditionalisme en vernieuwing. Van Overbeke was hoofdman van De Fonteine (1929-1957) en voorzitter van de Koninklijke Commissie van Toezicht op het Landjuweel (1947-1957).

LITERATUUR: L. Monteyne, *Spiegel van het Modern Tooneel in Vlaanderen*, 1929; – P. de Keyser, 'In Memoriam Dr. Herman Van Overbeke', in *Jaarboek 1959 van de Koninklijke Soevereine Hoofdkamer van Rhetorica "De Fonteine" te Gent* (1959), p. 145-150; – J. van Schoor, *Een huis voor Vlaanderen. Honderd jaar Nederlands beroepstoneel te Gent*, 1971.

JOOS FLORQUIN* EN HILDE VERSCHAFFEL